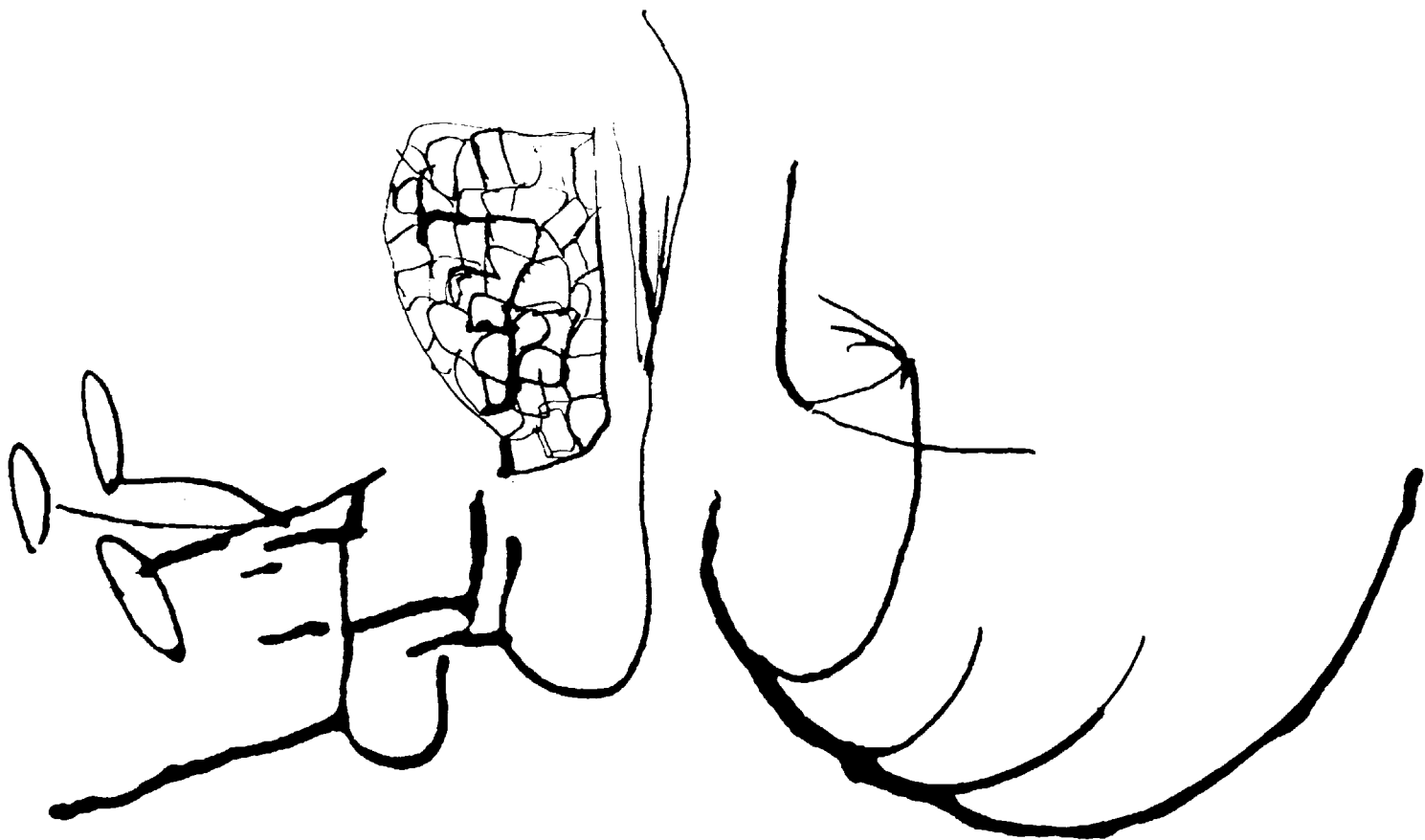

„jako rostlina, jako
vlna, jako kámen”:

pár nahodilých návrhů pro praktická
poslechová cvičení

Sophie Seita

Dá se naslouchat rukama? Mají naše chodidla uši, nebo snad plíce? Může se list, stéblo či oblázek stát prodloužením našeho těla? Tento workshop byl původně navržen jako zkoumání poetických a performativních návrhů přímo in situ v areálu Kafkárny, v dialogu s jeho specifickým prostorovým, časovým i emočním podnebím. To, co nyní vidíte na obrazovce nebo držíte v rukou, bylo přepracováno do podoby přenosné a přizpůsobitelné partitury, kterou lze provádět o samotě i ve skupině. Budeme se řídit jednoduchými poslechovými podněty a performativními partiturami, kterými se naladíme na vlastní tělo, na sebe navzájem i na prostředí, v němž se nacházíme. Následně budeme vytvářet vlastní partitury v reakci na svou ztělesněnou zkušenost. Budeme praktikovat „myšlení v pohybu“ (Maxine Sheets-Johnstone), sbírat materiály a uvažovat o sběru jako o formě kolektivního autorství (jak jej navrhuje Mindy Seu) a rozvíjet novou slovní zásobu pro takto shromážděné vnitřní i vnější krajiny. Workshop vám nabídne podněty ze smyslové etnografie a výzkumů týkajících se queer témat, disability studies a performance, s důrazem na dotek, hru, zvědavost, ne-vědění a situačně zakotvené poznání.

Trvání: 2–3 hodiny, nebo celý den

Pomůcky: Všechny materiály budou shromážděny během workshopu, cokoli bude na místě v tu chvíli k dispozici, buďte vynalézaví*é.

Místo: zelené místo (může být venku, ale také uvnitř)

Pro koho je workshop určen:

Pro facilitátora*ku a skupinu až 20 účastníků*ic. Případně pro kolektiv s proměnlivými rolemi facilitace.

V širším smyslu je tento workshop určen pro každého, kdo má chuť si představovat, hýbat se (nebo si představovat pohyb) a kdo chce hledat, vytvářet či si vybavovat zvuky. Pro každého, kdo touží nalézt souzvuk s materiály a texturami v nás i kolem nás. Nejsou zapotřebí žádné zvláštní dovednosti ani specifický prostor. Všechny podněty jsou otevřené a přizpůsobitelné. Možná se bude hodit mít po ruce něco na psaní. Některé podněty pracují s jemnou zvukotvorbou, takže možná budete chtít být někde, kde je relativní ticho, abyste sami sebe lépe vnímali. Není však třeba se obávat ani vizuálních či zvukových ruchů: rozptýlení může být naopak užitečné. Důležité je, že v pojetí tohoto workshopu jsou slyšení i vidění vnitřními procesy. Mnohé podněty nabízejí verbální obrazy a zvuky, které by ideálně měly aktivovat váš nervový systém stimulujícími a zajímavými způsoby. Jinými slovy, tyto podněty směřují k synestetickému zkoumání a prolínání; každé cvičení si můžete upravit pro jiný smysl podle vlastních potřeb a jedinečného tělesného rozpoložení.

Jak na to:

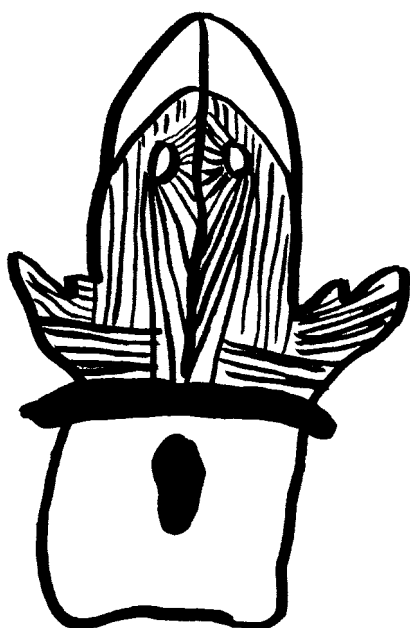
Pokud cvičení provádíte ve skupině, doporučuji střídat se ve čtení nebo přednesu instrukcí. Mezi jednotlivými pokyny dělejte krátké pauzy. Vnímejte, jak dlouho chcete s daným obrazem pracovat. Nespěchejte. Pokud následujete partitury sami*y, může být příjemné si instrukce nahrát: vstoupíte tak do dialogu sami se sebou a zároveň se osvobodíte od nutnosti všemu racionálně rozumět. Budete tak moct reagovat svobodněji a intuitivněji.

Trvání:

Workshop může trvat přibližně 2–3 hodiny, řiďte se však především svým vnitřním časem, zvědavostí a mírou energie. Workshop můžete snadno prodloužit na celé odpoledne, nebo dokonce celý den s přestávkami.

Z čeho vycházím:

Můj workshop přímo i nepřímo čerpá především z metody Lichtenberger® (somatické hlasové pedagogiky, kterou jsem studovala na Lichtenberger Institute for Applied Vocal Physiology), stejně jako z různých odnoží somatických praxí. Tyto přístupy je podle mě třeba uvádět do pohybu tak, aby umožnily transformaci přesahující individuální tělo-mysl – směrem ke kolektivní emancipaci a environmentální spravedlnosti. Somatické přístupy učí novým formám pozornosti a zaměřují se na subjektivní zkoumání, přijetí, otevřenost a nesoutěživost. Vnímavost vůči tomu, co se s tělem děje při pohybu, zpěvu či mluvení, má přednost před „správností“ nebo perfektním provedením. Tato praxe vede k zostřenému vnímání okolí, těl i nesčetných možností interakcí mezi myšlenkami, pocity a jednáním. Můj somatický workshop pracuje s přístupnými a hravými podněty a směřuje k větší svobodě pohybu, projevu, spontánnosti a tvořivosti, oproštěných od zažitých vzorců chování. Takto rozvíjená smyslová pozornost prospívá široké škále těl i myslí a já doufám, že zároveň umožní i pozvolné naladění se na naše lidské a více-než-lidské sousedstvo.

Najděte si „zelené“ místo, které budete nazývat svou Zahradní utopií. Může to být skutečná zahrada, balkon, veřejný park, malý trs plevelů na rohu ulice, stín stromu na rušné křižovatce, umělá rostlina na úřadě, zelené světlo, nějaká zelená „věc“. Ocitněte se v prostředí, které je, nebo by mohlo být, „mimo vnitřek“. Jak do tohoto prostoru „vstoupíte“? Jak se tam cítíte? Předstírejte, že list, stéblo nebo deštník je vaší protézou. Kam dosáhne, čeho se může dotknout? Vyberte si přírodu, materiál nebo bytost ve svém okolí a nechte ji, aby vás něco naučila. Zde je seznam činností, které můžete ve své Zahradní utopii vyzkoušet: padat; hloubat; létat; flirtovat; vytvářet; vířit; sedět; zametat; obkreslovat...

Odnaučte se tomu, co znamená se v této zahradě pohybovat.¹

1 Úryvek z textu Instructions for Radical Gardening, poprvé publikovaného v The Minutes of The Hildegard von Bingen Society for Gardening Companions, sv. 1 (2022)

Podnět 1

Najděte si pohodlné místo, kde se můžete posadit, položit nebo se o něco opřít. Můžete zavřít oči nebo je nechat mírně přivřené; nesoustřeďte se na nic konkrétního. Nyní vás provedu několika poslechovými meditacemi, inspirovanými Pauline Oliveros. Oliveros byla lesba a americká skladatelka, která se proslavila tím, že rozšířila naše chápání i prožívání zvuku prostřednictvím své metody „hlubokého naslouchání“ (*deep listening*) a tzv. zvukových meditací. Ty zvou ke smyslovým i smyslným setkáním s naším prostředím a s materiály, povrchy, zvuky a těly, jež obsahuje. Sama Oliveros uvedla, že její metoda „vychází z toho, že si všímám, jak naslouchám – nebo že naslouchám tomu, jak naslouchám – a rozlišuji tyto účinky na vlastní kontinuum na ose tělo–mysl od naslouchání druhým, umění a životu“ (Sonic Meditations, s. xxiii–xxiv). Pro Oliveros byla tato forma naslouchání druhem meditace, která mohla vést nejen ke kreativě, ale také k soucitu a porozumění dalším bytostem kolem nás: „Mohou se otevřít nové oblasti myšlení a jednotlivec se může rozvinout a nalézt příležitost navazovat nová spojení se společenstvími, se kterými sdílí zájmy. Praxe prohlubuje otevřenost.“

Poznámka pro facilitátora*ku: Časové rozestupy mezi jednotlivými otázkami jsou na vás. Naladte se na energii ostatních účastníků*ic. Na každou otázku si můžete vyhradit jednu, tři či pět minut. Vytvořte si rytmus, v němž se budete pohybovat od jedné instrukce a otázky k další.

Dobře, začneme:

Začněte si všimát toho, co právě teď vnímáte, ať už se nacházíte v jakémkoli prostoru. Možná jste na zahradě? Ve veřejném parku? Na balkoně? Jaké zvuky kolem sebe dokážete zachytit? Kolik zvuků a vjemů dokážete shromáždit?

Přemýšlejte o měřítku.

„Jak daleko dané zvuky slyšíte?“

„Slyšíte všechno, co je možné slyšet?“

To se stává otázkou pozornosti:

„Nasloucháte tomu, co právě teď slyšíte?“

A také otázkou trpělivosti, zvědavosti nebo nudy:

„Jak dlouho dokážete naslouchat?“

„Kdy nenasloucháte?“

„Zkuste nenaslouchat ničemu. Co se stane?“

„Pamatujete si poslední zvuk před touto otázkou?“

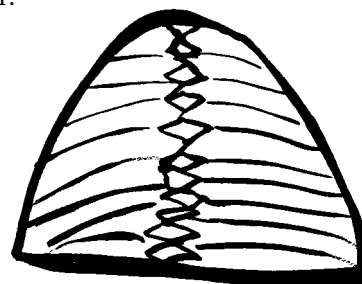
To není chyták. Je to také otázka zvukové a vjemové paměti a sluchových fantomů.

„Jaký je váš oblíbený zvuk? Jak vzniká? Kdy jej můžete slyšet? Slyšíte jej právě teď? Dokážete naslouchat vzpomínce na starý zvuk?“

Kdybyste mohli slyšet jakýkoli zvuk, který by to byl?

Který zvuk má pro vás největší význam?“

(Výše uvedené poslechové podněty pocházejí z Pauline Oliveros, Sonic Meditations, Baltimore, MD: Smith Publications, 1974.)

Slyšíte v uších tlukot svého srdce? Co dalšího má rytmus?

Hlasivky nejsou rozeznívány jako struny: tyto dvojité záhyby sliznice se jemně dotýkají, uvádějí vzduch do pohybu, nebo vzduch na oplátku pohybuje jimi. Kmitají, vlní se; dva pulzující svaly připomínající houpací síť.²

-
- 2 Sophie Seita, úryvek z *Transpositions* (2018–2019). Uvedeno ve *Women's Art Collection* v Cambridge a na *Art Night* v Londýně.

TRANSPOSITIONS (2018–2019) byl multimediální projekt sestávající z performance, videa, autorské knihy a zvukové kompozice. Dílo se inspirovalo objevem transpozice, tzv. skákajících genů, který učinila genetička Barbara McClintock při svých experimentech s kukuřicí. V genetice označuje transpozice horizontální přenosy genů, nikoli z rodiče na potomka, ale například z jednoho organismu na druhý prostřednictvím kopírování, implantace a vkládání. Transpozice rovněž popisuje odstraňování, vrstvení a posouvání genetického materiálu v rámci chromozomu. V hudbě znamená transpozice převedení melodie, akordu či intervalu do jiné tóniny. McClintock měla velmi experimentální přístup k vědě a zároveň výrazně vizuálním způsobem zkoumala geny a kukuřici. Její výzkum byl postaven na péči; hovořila o rozvíjení „citu pro organismus“. Zpochybnila také představu genetického determinismu. Její objevy nám umožnily znovu přehodnotit, co znamená reprodukce, a tedy chápat biologii jako tvárnou a proměnlivou. Poetický text, performanci a autorskou knihu ve formě leporela jsem uspořádala kolem sedmi metaforických transpozic. Dílo se zabývalo konceptem i choreografií transpozice, feministickými a queer formami spřízněnosti, příbuzností přesahující hranice rodiny i druhů, ritornelem a možnostmi křížového opylování – jak v květinových metaforách, tak ve výsadbě queer objektů.

Podnět 2:

Představte si, že váš jazyk je delfín.

Nesnažte se tento obraz racionalizovat. Váš nervový systém bude vědět, jak s ním naložit. Přeloží si ho. Pokud je vám to příjemné, zabroukejte nebo zazpívejte si jeden či několik tónů. Nebo jednoduše dýchejte o trochu víc nahlas. Jak se tento delfíní jazyk cítí? Jak zní? Popište jej.

Podnět 3:

„Pošlete“ svému jazyku tyto chutě: **sladkou**, **kyselou**, **hořkou**, **slanou**, **pálivou**, umami.

Každé chuti věnujte alespoň 20 sekund. Opět se ptejte svého nervového systému: Které části jazyka a úst se touto otázkou aktivují? Nejde ani tak o hledání správného místa, ale spíše o to, stát se citlivějšími vůči proměnám ve vnímání. Pokud toto cvičení provádíte ve skupině, sdílejte své dojmy se sousedem*kou. Pokud pracujete sami, запиšte si své pocity a vjemy.

Pokud je vám to příjemné, zazpívejte si několik tónů nebo zarecitujte verš poezie s jednotlivými chutěmi. Jak se jazyk cítí nyní?

Podnět 4:

Představte si, že vám při broukání na čele sedí cvrček nebo cikáda.

Dokáže tato představa váš hlas trochu vzpružit? A vytvořit v něm vertikality? Všímate si vysokých frekvencí cvrčka ve svém vlastním hlase? Kde ve svém těle tyto frekvence najdete?

Podnět 5:

Představte si, že pozorujete někoho, jak plave. Možná plave znak, možná jen klidně leží na hladině a nechává se nadnášet vodou.

Opět se nesnažte si představu vynutit; sledujte ji se zvědavostí, s určitým uvolněným odstupem, rozhodně ne s napětím.

To, jak nás formuje společnost, naše návyky a tlak na sebekázeň a úspěšnost často omezují naši schopnost smyslového vnímání a svobodnějšího projevu (hlasu, těla, psaní, tvorby, umění atd.) i schopnost navazovat spojení s jinými bytostmi.

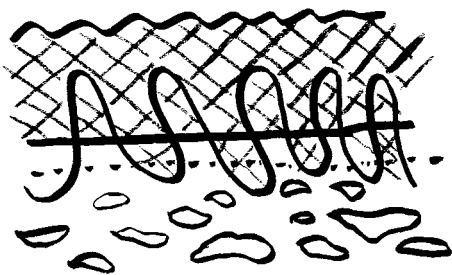
Hravost a dobrovolnost: to jsou naše klíčová slova.

Naš nervový systém reaguje mnohem lépe na podněty, které jsou hravé a které navozují klid spíše než napětí.

Podněty v tomto workshopu jsou pokusem o zviditelnění tělesně zakotvené zkušenosti a ztělesněné reality. Vyzývají nás, abychom se odnaučili některé potenciálně omezující ztělesněné návyky (díky kterým jsme napjatí nebo uzavření, někdy nám dokonce způsobují bolest) a abychom si vytvářeli nová neuronová spojení, objevovali o sobě nové věci a nacházeli nové způsoby, jak se pohybovat s lehkostí.

Těž vás vyzývám, abyste se poddali zdánlivě nelogickým podnětům – ty možná přesahují normativní vnímání, ale našemu tělu dávají smysl.

Věnujte nějakou dobu pozorování svého okolí. Připomeňte si, kde jste. Kdo další je s vámi. Ať už viditelně, či neviditelně. Co se můžeme naučit od více-než-lidských ostatních a jejich pozoruhodných smyslových schopností a vnímavosti? Nejde o to, napodobovat je, ale nalézt s nimi spojení či sdílenou zkušenost, která pramení ze smyslových vjemů.

Co kdybychom přišli s úplně novými způsoby pohybu nebo bytí v prostoru i ve vztazích? Možná jsou dané způsoby queer nebo jsou jako rostlina, jako vlna nebo jako kámen. Nepřímé strategie zahrnující stání na místě, sezení, ležení, napřahování se, uchopování, dotýkání se.³

3 Sophie Seita a lee raw walsh, bezejmenný poetický rozhovor; napsaný jako doprovod k performanci Sophie Seita před jejím textilním dílem *withwithwith* (2022).

Podnět 6:

Když pod sebou vnímáte oporu země, půdy (pokud jste venku) nebo podlahy (pokud jste uvnitř) – případně když cítíte stěnu nebo židli vůči své páteři a končetinám –, vnímáte váhu svého těla, jak se jemně přesouvá v reakci na gravitační sílu? Můžete to pocítovat jako tvar či vzorec, viditelný nebo vnímaný, nebo to může být váš dech, vaše páteř či způsob, jakým vaše oči spočívají v lebce. Může se vaše páteř cítit nebo pohybovat jako had? Nebo jako jiný plazivý tvor? Jak byste se nyní pohybovali?

Dokážete vnímat jemné vibrace v zemi nebo ve svém těle? S jakými povrchy a texturami přicházíte do kontaktu? Můžete použít prsty nebo jiné části těla (loket, tvář, hřbet ruky, nos), abyste tyto textury skrze dotek prozkoumali. Rozpoznáváte podobné textury i uvnitř svého těla?

Při chůzi se můžete sami sebe zeptat: Jak se slyším, když kráčím? Slyším své oblečení, našlapování, dech? Pokud sedíte nebo ležíte, najděte si drobné pohyby či gesta nebo prozkoumejte pohyb svého dechu a krve. Zatímco se sebe takto ptáte, položte si dlaň na hlavu. Zacpěte si jednu nosní díрку a prozkoumejte prostor uvnitř. Jakým druhem (rezonujícího) prostoru jste? Při každém z těchto cvičení pozorujte své experimentování s laskavostí a bez posuzování. V průběhu všímavé chůze či pohybu můžete

prozkoumávat váhu a gravitaci; můžete také nejdřív chodit po špičkách, pozpátku nebo se pohybovat po čtyřech. Vyzkoušejte různé rychlosti a směry chůze.

Kdyby vaše chodidla měla uši nebo plíce, jak by chodila?
Jak tento obraz proměňuje váš dech?

Hledejte propojení mezi membránami ve svém těle.

Mohou se různé části těla pohybovat ve vztahu k sobě navzájem? Nebo můžete pohybem, gestem či prožitkem vyjádřit spojení například mezi loktem a podkolenní jamkou? Nebo mezi levým ramenem a pravým kotníkem?

Přemýšlejte o předložkách v jakémkoli jazyce, kterým mluvíte. O tom, jak naznačují způsoby kontaktu s ostatními těly nebo s prostředím. Jak v nich funguje vztahovost.

s

skrze

nad

pod

vedle

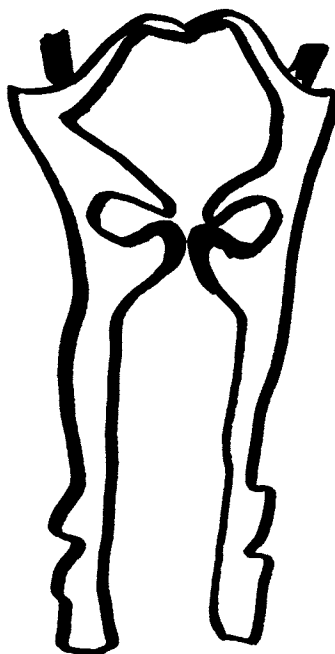
v

proti

za

vespod

Jaké předložky potřebují nebo sehrávají více-než-lidští ostatní, které můžete potkat na své procházce či poslechové cestě? V rámci jakých předložek se s nimi setkáváte vy? Dopřejte si na toto cvičení dostatek času.

Podnět 7:

Najděte si nějaké materiály a přineste je zpět do kruhu (pokud jste ve skupině) nebo na své zvolené praktikující místo (pokud pracujete sami). Držte materiál a poznejte se s ním.

Úchopový reflex je jedním z prvních mimovolných pohybů, který si jako miminka osvojíme. Je užitečný pro přežití, ale ve chvíli, kdy mluvíme, zpíváme nebo tvoříme, obvykle žádné bezprostřední nebezpečí nehrozí (alespoň v ideálním případě): odnikud nespádneme.

Tato potřeba neustále se něčeho držet je pro nás tedy velmi důležitá, ale zároveň nás může brzdit.

Jak se můžeme něčeho dotýkat, aniž bychom to svírali? Jak se posunout od neustálého počínání a akce směrem k vnímavosti? Jak můžeme provést jednoduchý úkon (jako je držení nebo dotýkání) a zároveň něco přijímat?

Několik citací pro kontext:

„Konkrétní substance a také barvy samy o sobě, slova, tóny, hlasitost, prostor, pohyb – to vše tvoří surový materiál; a je třeba přidat ještě to, na co reaguje náš hmat: povrchové vlastnosti hmoty a její konzistenci a strukturu. Významný je už samotný fakt, že pro tyto hmatové zkušenosti chybí výrazivo.“
Anni nás vyzývá, abychom věnovali pozornost „povrchovému vzhledu materiálu, tedy směru vláken, drsnosti či hladkosti, matu nebo lesku“, a „vnitřní strukturu“ materiálu či objektu: „poddajnosti, houbovitosti, křehkosti, poréznosti“.

(Anni Albers, “Tactile Sensibility”, in On Weaving)

„Drát se snadno ohýbá, takže z něj můžeme vytvarovat jakýkoli požadovaný druh stromu: strom formovaný neustálým větrem, smuteční vrbu, strom s větvemi trčícími na všechny strany – ten, který [...] chceme.“

(Bruno Munari, Drawing a Tree, do angličtiny přel. Isobel Butters)

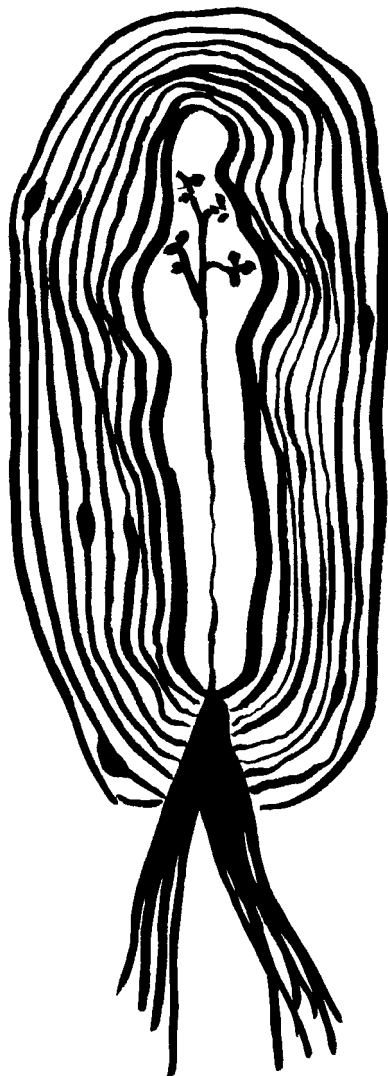
Materiálnost však není jen mírná, poslušná a uhlazená: materiál může být toxický, může štípat, svědit, prosakovat, může se vymknout kontrole.

Jak píše Carrie Noland: *„Významy se do těl v kulturních prostředích zapisují skrze gesta, ale právě skrze gesta zároveň tyto vepsané významy dosahují ztělesnění a modulace.“* Nebo, jak tvrdí Sara Ahmed: *„Způsoby, jak obývat prostor a jak se do něj rozpínat, jsou pro nás dědičné.“*

„V tomto meiotickém tanci si rozvíjíte ‚cit pro organismus‘. Vidíte tedy, že to, co zde děláme, je překládání na molekulární úrovni: vytváříme promáčkliny, poddajnost, křížení.“⁴

Podnět 8:

Nyní věnujte pět minut seznámení se svým materiálem. Jaké má vlastnosti? Odkud pochází? Byl připojen nebo náležel k jinému organismu, systému či místu? Změnil svůj stav či formu? Můžete si najít větvíčku, list, pírkó, oblázek, lasturu, slupku pomeranče, banánovou slupku nebo odhozené věci jako kus plastu, dráty, víčka od lahví či tlející materiál, například kompost.

Držte materiál – možná jich máte několik, nebo jen jeden – a prozkoumejte jeho vlastnosti nejen dotykem, ale také čichem, případně chutí (jaké chutě je třeba doplnit na náš dřívější seznam ke slané, sladké atd.?). Materiál můžete také natáhnout, zatlačit na něj nebo si jím pohladit tvář. Můžete se zamyslet nad možnými formy kontaktu (vzpomeňte si na naše zkoumání předložek): Jsou mezi povrchy a slupkami, se kterými přicházíte do styku, a vaší vlastní pokožkou či jinými povrchy vně i uvnitř vás nějaké podobnosti? Naše kůže je koncem konců velmi citlivý a rozsáhlý orgán.

Zamyslete se nad vnímavostí svého materiálu nebo prostředí. Možná také naslouchá, pozoruje, pohybuje se a dotýká.

Když pozorujete materiál, on zároveň pozoruje vás.

Podnět 9:

Věnujte deset minut přeměně svého materiálu na rekvizitu nebo oděv. Noste jej nebo se s ním pohybujte. Může materiál ovlivnit vaši řeč, nebo může sám nyní vystupovat? Může se vaše řeč stát živou, křehkou, houbovitou nebo převzít vlastnosti vašeho objektu?

Vytvořte novou slovní zásobu pro krajiny uvnitř i vně sebe.

Některá slova nám texturu připomínají. Jiná mají svou vlastní: je třeba je cucat v ústech jako pastilky. Jaký texturální vjem ve vás každé slovo vyvolává? Jak můžeme udělat jeho vyslovení zábavným a dotknout se tak řeči? Je zábavné nebo příjemné nechat slova vzájemně se prolínat v ústech?

Jak byste přeložili slovo, větu nebo celý úryvek textu do pohybu či gesta, které můžete provést?

Jak byste to zapsali jako pokyny pro performanci, partituru nebo scénář pomocí své listonožy, větvo-hýždí nebo oděvu z dřevěných štěpků?

Jak byste chtěli být reprodukováni? Jak často a kde?

Kolik pulzů musíte věnovat; kolik si jich dáte sami; kolik jich potřebujete?

Kdyby tento papír byl vaším záhonkem, co byste na něj zasadili?

Kdy a v jakých souvislostech jste znovu přetvořili sami sebe, svůj jazyk, svůj život?

„Jaký je vztah mezi údržbou a svobodou ve vašem životě?“

(Mierle Laderman Ukeles)⁵

5 Sophie Seita, úryvek z Transpositions (2018)

Podnět 10:

Umístěte materiál z dosahu a pohybujte se prostorem způsobem, který vám vyhovuje, nebo své tělo od materiálu mírně vzdalte; vždy přitom udržujte materiál buď v periferním vidění skrz mírné rozostření, nebo ve svém proprioceptivním vnímání. Opět to můžete provést v klidu, nebo jen pohybem hlavy. Nyní si zvolte část těla, kterou chcete s materiálem propojit, a začněte se pohybovat, nebo si pohyb představujte – neustále mějte na paměti propojení mezi materiálem a tělem. Co se mění? Čeho si všímáte? Právě jste se zapojili do choreografie a tančíte s materiálem, i když se onen tanec odehrává v klidu.

Dělejte to, co je tělu příjemné. Někdy může být příjemné nebo podnětné dát si malou výzvu a pohrát si s vlastními limity a nepohodlím. Co vnímáte teď? Můžete si také hrát s tempem, tichem nebo klidem. Vše může probíhat vleže nebo vsedě a pohyb se dá pouze představit. Pokud si pohyb vizualizujete, jak složitý a detailní tento myšlenkový obraz umíte udělat? Pohrajte si s rozptýlením i se soustředěním.

Jak mírné rozostření nebo pohyb ovlivňují to, co víme nebo JAK to víme? Co jste se během tohoto procesu dozvěděli o materiálu nebo o sobě? Jak nám povědomí o našem prostředí či vlastním těle pomáhá při ztvárnění textu, scénky nebo tance? Možná vás toto zostřené vnímání brzdí: všimněte si toho a reflektujte to. Jaká jsou vaše očekávání a návyky?

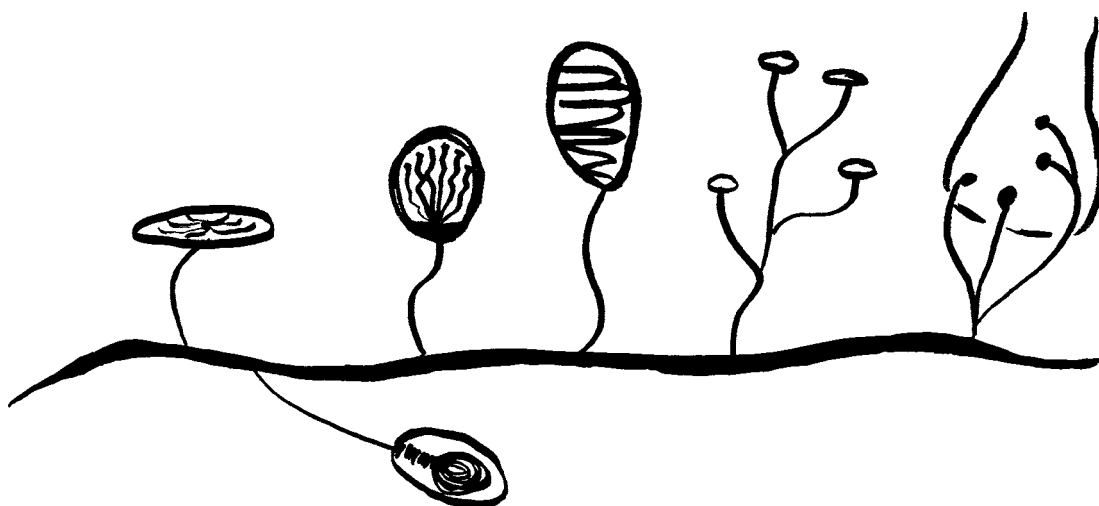
Jak se můžeme znovu setkat sami se sebou a jinými těly a bytostmi skrze něžnost – bez napětí a ostražitosti?

Podnět 11:

Jak se blížíme k poslední části workshopu, ráda bych vám představila projekt, na kterém se podílím od jara 2020. The Hildegard von Bingen Society for Gardening Companions navazuje na queer feministickou zahradnickou společnost založenou ve 12. století mystičkou a hudebnicí Hildegardou z Bingenu: přesazuje ji, znovu zakoreňuje a dělá z ní odřezky.

S mou dlouhodobou spolupracovnicí Naomi Woo jsme se rozhodly oživit to, co považujeme za transkulturní a transhistorické společenství, a přijít na to, jak ho promítnout do svých vlastních komunit.

Jednou z prvních kolektivních aktivit, které jsme během pandemie iniciovaly, byl participativní projekt s názvem A Garden Variety, neformálně pojmenovaný „partitury péče“. Inspirovaly jsme se obsáhlými texty Hildegardy z Bingenu o rostlinách a jejich léčivých vlastnostech (zejména knihou Physica) a vyzvaly jsme své spolupracovníky*ice a publikum, aby napsali*y partitury, recepty, scénáře a podněty, které pak mohli ostatní snadno ztvárnit nebo zinscenovat doma či kdekoli na veřejnosti nebo v zeleni, kam měli přístup. Následně jsme vyzvaly každého, kdo nějakou partituru ztvárnil, aby pro nás napsal novou. Řetězec tak mohl pokračovat a archiv se mohl dál rozrůstat.

Zde jsou dva recepty Hildegardy z Bingen:

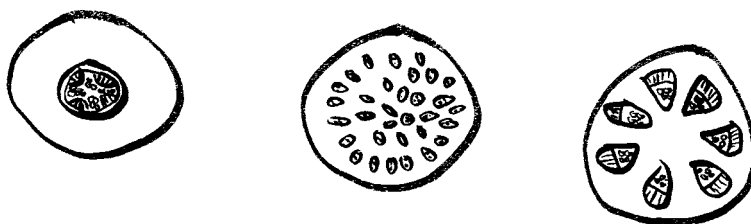
Ráno nebo za úsvitu utrhni okvětní lístek růže a polož si jej na oči.
Vytahuje přebytečné šťávy a činí zrak jasným.

A také:

Kdo je poněkud vyčerpán ztuhlostí, ať povaří šalvěj ve vodě
a nápoj vypije.

A zde je jedna z raných partitur, kterou jsem přispěla do kuchařky
kolektivní péče:

Připravte si tinkturu na něco, o čem jste nevěděli, že to
potřebujete. Vezměte rostliny ze zahrady nebo materiály, které
máte doma. Spousta věcí se dá louhovat, obarvit nebo rozpustit.
Pokud nemáte k dispozici žádné vhodné materiály, představte si
je a popište.

Podnět 12:

Nyní napište vlastní partituru, inspirovanou tím, co jste dnes dělali.

Může to být partitura pro váš materiál nebo *podle* něj; partitura *pro spolupráci* s materiálem, prostředím, nebo více-než-lidskou bytostí, kterou jste dnes potkali, kterou byste si jednou přáli potkat nebo jejíž přítomnost nějak cítíte. Anebo to může být partitura pro jinou smyslovou zkušenost určité části těla či orgánu.

Pokud se rozhodnete spolupracovat s více-než-lidskými ostatními, zeptejte se sami sebe, jak nastavit proces svolení a konsentu. Jak by taková žádost o svolení vypadala nebo zněla? Jazyk zde funguje jako imaginativní, citlivé a chápatvé přibližování se. Jako smyslový překlad. Nikoli jako ekvivalence, ale jako požitek z nahodilých a provizorních poznámek: jako návrh.

DOSLOV:

Pár slov jako dárek na cestu domů.

Z textu Petry Kuppers „Introducing Eco Soma“:

„Vnímání ‚eco soma‘ navazuje vztah s materiály, objekty a místy, s nimiž se setkává pohybující se tělo. Zjišť’uji, že někdy moje pohybující se já – skrz tanečnickou otevřenost – dokáže vnímat víc nebo jinak, než když jsem nehybná, přestože (nebo možná právě proto) mě pohyb s postižením bolí. Vnímání eco soma se zabývá druhy mezer a příležitostí, které se naskýtají ve chvíli, kdy fenomenologické vědomí existence ve světě narazí na nepříjemné okolnosti. Toto nepohodlí se otevírá například tehdy, když je vaše měkoučká deka vyrobena z plastů zamořujících vodu, jejichž drobná vlákna mohou rybám ucpat trávici soustavu. Při té představě se vám stáhne žaludek, i když si zároveň uvědomujete rozdíly mezi vlastními střevy a vnímáním ryby. Moje hra se zájmeny já/ty/my je zde záměrnou pozvánkou – ne k přílišnému ztotožnění se, ale k úvahám.“

Z textu Mindy Seu On Gathering: collecting, sharing, and creating the Cyberfeminism Index:

„Budování vztahů mezi věcmi je také formou autorství.“

„Shromažďování je láskyplné a pozorné sbírání věcí pro své blízké: okamžik setkání, oslavy i introspekce nad danými objekty.“

„Nástroje se rozbíjejí a nádoby se mění, ale potřeba vyprávět příběhy přetrvává. [...] S tím, jak komplikujeme definici shromažďování, toto stírání hranic mezi nádobou a obsahem zpochybňuje jakoukoli přetrvávající představu nehybného a solitérského autorství. Společenská hnutí totiž nevycházejí z jednotlivých autorů a autorek, ale objevují se jako rozptýlené celky, v nichž není možné určit, kde jedna věc začíná a druhá končí. Abychom přežili, shromažďujeme nejen to kolem nás, ale i to mezi námi.“

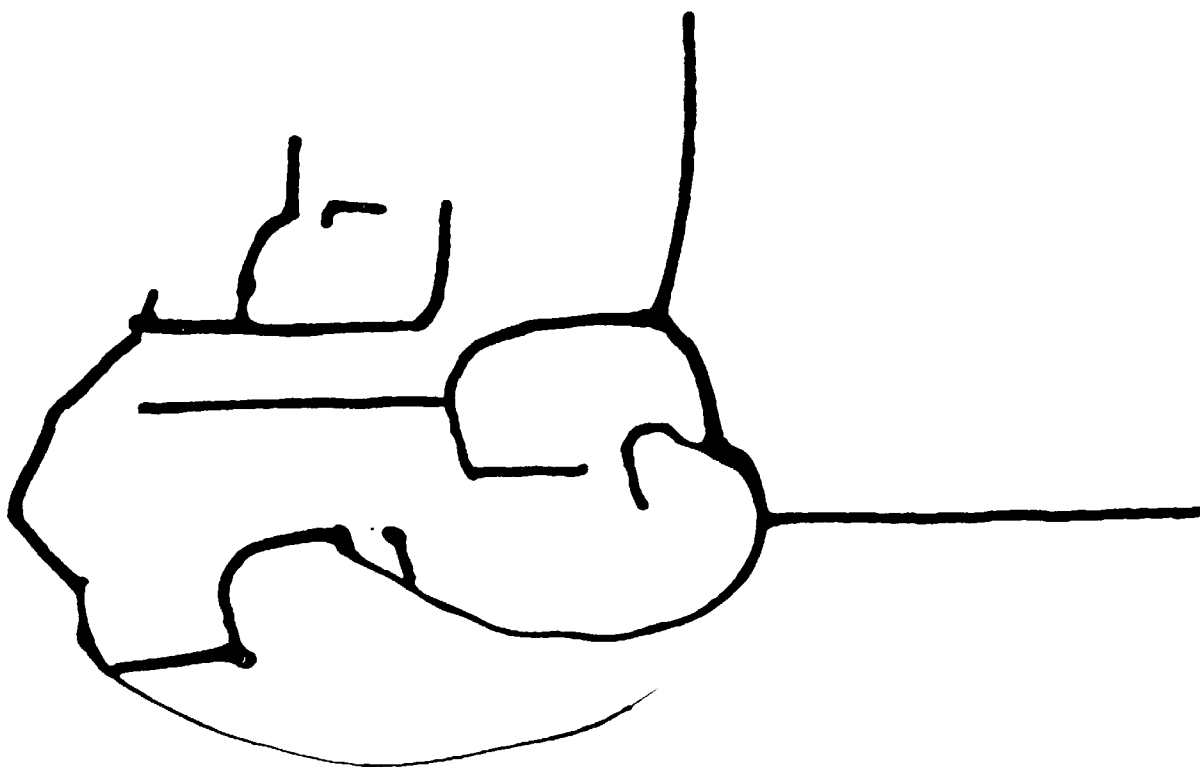
Bontu Lucie Guschke, Fire inside me – Exploring the possibilities of embodied queer listening:

„Tento způsob ‚naslouchání směrem dovnitř‘, jak jej popisuje Helin (2013), umožňuje naladit se na ‚tělesnou zkušenost sociálních fenoménů ve chvíli předporozumění‘.“ (Helin 2013, s. 238)

„Psaní vycházející z tělesnosti jako součást ztělesněného queer naslouchání se tímto stává ‚politickou a etickou mobilizací [...] ke změně podmínek, které jsme zdělili – k narušení epistemického uzamčení, jež nás neustále utlačuje‘ (Pullen 2018, s. 129). Vytvářet prostor pro ztělesněné psaní [...] tedy znamená jej vytvářet pro ztělesněné poznání vznikající ‚na okraji‘, tedy v místě pro epistemologický a politický boj za svobodu.“

Alexis Pauline Gumbs, Undrowned: Black Feminist Lessons from Marine Mammals:

„Vzduch a chemickou výměnu sdílíte s každým v této místnosti; s každým, koho dnes potkáte. Je možné dýchání poměřovat jedním druhem? Všechna zvířata se účastní této vyprazdňovací výměny, díky které život pokračuje. [...] Měřítka našeho dýchání je přinejmenším planetární. Ještě dýcháte? Tohle je podaná ruka naší evoluci, nabídka možnosti, že namísto udržování trajektorie otroctví, věznění, odloučení a nadvlády – a činění naší atmosféry nedýchatelnou – bychom mohli praktikovat jiný způsob dechu. Nevím, jak by to mělo vypadat, ale vím, že našim příbuzným mezi mořskými savci se skvěle daří neutopit se. Proto je povolávám jako ty, kteří učí, mentorují a provádějí. A vyzývám i vás jako spřízněné dýchající duše. Necht' se vyvíjíme.“

Sophie Seita pracuje s jazykem jako se smyslovým a zvukovým materiálem, který překládá a přetváří do živých performancí, performativních objektů, publikací, zvukových děl, kreseb a textilií. Její práce, choreografovaná jazykem, často zkoumá smyslové potěšení z divokých forem, nových forem ztělesnění, queer gramatiky vztahovosti a fungování moci, která spočívá v materiálech a médiích, s nimiž pracujeme. Sophie Seita žije v Londýně a často pracuje mezinárodně a ve spolupráci, naposledy s Youngsook Choi, Rike Scheffler a Jae-Lee Kim na projektu Scales of Breathing: Score for Interspecies Collaboration v Soul Museum of Art. S Naomi Woo, Victorií Perrie a Jehan Roberson vytvořila, pro pro vzdělávací setkání Ruta del Castor Sembrando Humedad v Xochimilcu (Mexico City) v roce 2024, participativní rituál o queer předcích a vodě. V roce 2025 byl tento rituál upraven ve spolupráci s arteterapeutkou Dani Minuskin a sdílen s účastnictvem ve Winnipegu, New Yorku a Londýně. Spolu s Naomi Woo také založila Hildegard von Bingen Society for Gardening Companions, projekt založený na spekulativních přístupech ke queer historii a archivaci a komunitně orientovaném sdílení znalostí o ekologii. Vyučuje na katedře umění na Goldsmiths, University of London, a nedávno absolvovala rezidenční pobyty na Akademie der Künste (Berlín), Studio Voltaire (Londýn) a byla jednou z pěti umělců*kyň vybraných pro pilotní stipendijní program Songs of Serpents: Ecopoetic Zones, díky kterému spolupracovala s Asortymentna Kimnata a Khata Maysternya (Ukrajina) a Künstlerinnenhäuser Worpswede (Německo).